

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

İsmail

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 124 (23.766)

10 iyul 2021-ci il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin və Milli Qurtuluşunun bəhrləri bu gün onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında daha aydın şəkildə öz təcəssümünü tapmaqdadır. Muxtar respublikada həyata keçirilən məqsədyönlü və davamlı inkişaf strategiyasından, genişmiqyaslı quruculuq işlərindən Şəhur rayonuna da pay düşmüş, rayonun kəndləri yeni görkəmə qovuşmuş, Şəhur şəhəri müasir şəhərlər sırasına daxil olmuşdur. İyunun 3-də rayonda Bayraq Meydanı, Şəhur şəhər avtomobil yolları, yeraltı piyada keçidi və yeni yaşayış binası istifadəyə verilmiş, Şəhur Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Şöbəsi üçün müasir iş şəraiti yaradılmışdır.

Bayraq Meydanının istifadəyə verilməsi münasibətilə keçirilən tədbirdə iştirak edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov qurğunu işə salmış, müstəqillik və dövlətçilik rəmzi olan üçrəngli dövlət bayrağımız əbədi yüksəkliyə ucalmışdır.

Tikintisində ötən ilin aprel ayında başlanılan Bayraq Meydanındaki Bayraq dirəyinin hündürlüyü 36,5, bayrağın eni 8, uzunluğu isə 16 metrdir. Ümumi sahəsi 4 min 795 kvadratmetr olan meydana geniş abadlıq işləri aparılmışdır.

İyunun 3-də 3 min metri iki, 8 min 200 metri isə dördzolaqlı olan 11 min 200 metrlik Şəhur şəhər avtomobil yolları yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilmiş, Ali Məclisin Sədri Şəhur Şəhər Avtovağzal binasının tikintisi ilə də maraqlanmış, müvafiq göstərişlər vermiş, eyni zamanda Şəhur şəhərində 28 May və Nizami küçələrini birləşdirən, uzunluğu 66, eni 2,6, hündürlüyü isə 2,1 metr olan yeraltı piyada keçidi istifadəyə verilmişdir.

Muxtar respublikada məskunlaşmanın artması və gənclərin sosial mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlərin davamı olaraq iyunun 3-də Şəhur şəhərində yeni yaşayış binası istifadəyə verilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədrinə zirkəmi ilə birlikdə 6 mərtəbədən ibarət olan binadakı 40 mənzildə yaradılan müasir kommunal şərait haqqında məlumat verilmişdir. Yaşayış binasının zirzəmisində yerləşən xidmət mərkəzində qadın gözəllik salonu, bərbərxana, dərzi, məişət, ərzaq və təsərrüfat malları mağazaları fəaliyyət göstərəcəkdir.

Əhalinin sağlamlığının qorunması, yoluxucu xəstəliklərin qarşısının alınması, sanitariya-gigiyenik tədbirlərin təşkili və həyata keçirilməsi istiqamətində aparılan tədbirlərin davamı kimi, Şəhur Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Şöbəsi üçün hərtərəfli iş şəraiti yaradılmışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov iyunun 3-də bu münasibətlə keçirilən tədbirdə Milli Qurtuluş Günü'nün bəhrləri olan yeni obyektlərin istifadəyə verilməsi münasibətilə rayon sakinlərini və kollektivi təbrik etmiş, muxtar respublikada hələ bir neçə il əvvəl gigiyena və epidemiologiya sahəsində əsaslı işlər görüldüyünü, bütün bunların dünyada yayılan pandemiyanın muxtar respublikada qarşısının alınmasında mühüm rol oynadığını vurğulamışdır. Ali Məclisin Sədri muxtar respublikanın epidemioloji pasportunun hazırlanması, dezinfeksiya tədbirlərinin fəsillərə uyğun aparılması, sanitariya-gigiyenik qaydalara əməl olunması və kadr işinə diqqətin artırılması barədə tapşırıqlar vermişdir.

Şəhur Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Şöbəsinə dezinfeksiya tədbirlərinin daha keyfiyyətlə icra olunmasında vaxt itkisinin qarşısının alınması, avtomaks və dezinfektantların rahat daşınması üçün 7 nəfərlik

çıvan duzunun ixrac imkanları artırılmalı, xarici bazarlar öyrənilməli, məhsulun çeşidi və həcmi artırılmalı, keyfiyyətə və texniki şərtlərə xüsusi diqqət yetirilməli, standartların tələbi qorunmalıdır. Duz saxtasına təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılması məqsədilə yalnız xüsusi ixtisas hazırlığı olan mütəxəssislər cəlb olunmalı, təhlükəsizlik qaydaları və texnoloji

elimi-tədqiqat mərkəzləri, incəsənət, dizayn və memarlıq layihələri xidməti, elektronika və digər iş otaqları olacaqdır. Üçüncü mərtəbədə biznes inkubatoru, ideya bankı, Coworking mərkəzi, startap mərkəzləri nəzərdə tutulmuşdur. Dördüncü mərtəbədə 3 müzakirə otağı və 240 nəfərlik akt zalı yerləşəcəkdir.

Biopark binasında Naxçıvan fau-

bənin qazanılmasında və torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində hərbi liseyin məzunlarının da qəhrəmanlıq göstərərək şəhid olduklarını bildirmiş, şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilmişdir.

Muxtar respublika rəhbəri vurğulamışdır ki, Azərbaycan Ordusunun İkinci Qarabağ müharibəsindəki tarixi qələbəsi ölkəmizin iqtisadi qüdrəti və ordumuzun güclü mad-

İcmal

Milli Qurtuluşdan başlanan inkişaf və tərəqqi yolunun yolçusu – Naxçıvan

Ötən ayın ümumi mənzərəsi bunu aydın təcəssüm etdirir

işçi heyətinin, eyni zamanda istifadə edə biləcəyi “Changan” markalı avtomobil təqdim olunmuşdur.

Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası xarici siyasi-iqtisadi əlaqələrin inkişafı baxımından da ölkəmizin ümumi inkişafına töhfələr verməkdədir. İyunun 8-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov İran İslam Respublikasının Yollar və Şəhərsalma naziri Məhəmməd Eslaminin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşmüş, Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının İran İslam Respublikası ilə əlaqələrindən bəhs edərək nəqliyyat sahəsindəki əməkdaşlığa diqqəti çəkməmişdir. Söhbət zamanı qarşılıqlı maraqlı maraqlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Ulu öndərin müəllifi olduğu sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının tərkib hissəsi kimi təbii sərvətlərimizdən xalqımızın rifahı və ölkəmizin inkişafı naminə səmərəli istifadə olunur. Duzdağda yeni saxtanın istifadəyə verilməsi də bu istiqamətdə görülən işlərin davamıdır. İyunun 9-da – Milli Qurtuluş Günü ərzində Duzdağda yeni saxta istifadəyə verilmişdir.

Qeyd edək ki, muxtar respublika üçün böyük iqtisadi əhəmiyyətə malik yeni duz saxtası və istehsal kompleksi fəaliyyətə başladığından sonra bir növbəli iş rejimində müəssisənin illik istehsal gücü 15 min ton olacaqdır. Uzun illər bu saxtadan istifadə olunması nəticəsində Naxçıvan duzunun istehsal həcmi artacaq, daxili tələbatın ödənilməsi ilə yanaşı, həm də xarici bazarlara çıxış imkanı yaranacaqdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov bu münasibətlə keçirilən tədbirdə çıxış edərək vurğulamışdır ki, bu gün milli sərvətimiz olan Duzdağ tarixi-mədəni dəyəri, iqtisadi əhəmiyyəti, səfəverici xüsusiyyəti və turizm cəlbediciliyi ilə dünyaya təqdim olunur. Qeyd olunmuşdur ki, duz ehtiyatından səmərəli istifadəyə diqqət artırılmalı, istismar qaydalarına əməl olunmalı, mədəni işlərində və istehsal prosesində itki minimum həddə saxlanılmalı, Nax-

rejim mütəmadi nəzarətdə saxlanılmalı, saxtanın dağ-mədən-texniki, hidrogeoloji və ekoloji vəziyyəti davamlı yoxlanmalı, yeni istehsal kompleksinin tikintisi qısa müddətdə başa çatdırılmalıdır.

Muxtar respublika rəhbəri bu işdə əməyi olanlara təşəkkürünü bildirdikdən sonra idarətə qurğusunu işə salmış, saxtada ilk partlayış olmuş və duzun çıxarılmasına başlanılmışdır.

Ali Məclisin Sədri muxtar respublikada tunnel-qazıntı işlərinin yerli şirkətlər tərəfindən uğurla həyata keçirildiyini bildirmiş, təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunması və işçilər üçün kursların keçirilməsi barədə tapşırıqlar vermişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri 2020-ci il 14 dekabr tarixli Sərəncamına əsasən Naxçıvan Dövlət Universitetində Texnologiyalar Parkının yaradılması təhsildə yeniliklərin, müasir texnologiyaların tətbiqinin gənclərin müasir dövrün tələbləri səviyyəsində təhsil almalarına hesablanmış mühüm dövlət sənədidir. Onu da qeyd edək ki, dünyada az sayda universitetdə texnopark vardır. Hazırda universitetin bakalavr üzrə 42 ixtisası, magistr üzrə 80 ixtisadan 43-ü Texnologiyalar Parkının fəaliyyət sahəsinə daxildir. İyunun 16-da Naxçıvan Dövlət Universitetində Texnologiyalar Parkının təməlatına mərasimi keçirilmiş, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov tədbirdə iştirak etmişdir.

Məlumat verilmişdir ki, yeni qurulacaq texnopark üçün zirzəmi ilə birlikdə 5 mərtəbədən ibarət yeni bina inşa olunacaqdır. Zirzəmidə texnoservis, nanoaşağıdakı, biotexnologiyalar, prototip mərkəzləri, programlaşdırma və avtomatlaşdırma, kafe və təsərrüfat otaqları nəzərdə tutulmuşdur. Birinci mərtəbədə Şəhur Sənaye Məhəlləsinin, Naxçıvan Məhsullarının, “Microsoft” şirkətinin, “Naxtel” 4G operatorunun, “CISCO”, “KOICA”, “Bakuniv” və digər gələcək rezident şirkətlərin ofisləri yerləşəcəkdir. İkinci mərtəbədə innovasiya, layihələrin əlaqələndirilməsi, informasiya texnologiyaları xidmətləri, sünü intellekt

nasına aid nümunələrin yerləşdiyi muzey, APIAIR müalicə sahəsi, arı südü, arı zəhəri analizləri laboratoriyası, arı mayalandırma, barama, dovşan, ağ siçan və zəli yetişdirmə sahələri fəaliyyət göstərəcəkdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov çıxış edərək demişdir: **“Texnologiyalar Parkında qurulanların hamısı nanotexnologiyalara əsaslanacaqdır. Ölkəmizdə ilk dəfə olaraq bu layihəyə ağıllı texnologiyaların əlavə edilməsi texnoparkın tələblərinə tam cavab verəcəkdir. Ona görə də dünya təcrübəsinə əsaslanaraq burada universitetin profilinə və ixtisaslara uyğun nümunələr seçilib tətbiq olunmalıdır. Bu da imkan verəcək ki, Naxçıvan Dövlət Universiteti dünya universitetləri içərisində öz reytingini artırsın. Universitetdə tədris yüksək səviyyədə ola bilər. Lakin əsas tələb dünya universitetləri sırasında öz yerini tutmaq və müasir dövrün tələblərinə uyğun fəaliyyət göstərməkdir.”**

Ali Məclisin Sədri Texnologiyalar Parkının layihəsinin müəllifi, universitetin Memarlıq və Mühəndislik fakültəsinin müəllimi və universitetin yetirməsi, bu il isə “2021-ci il Gənclər üçün Prezident mükafatlarının verilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamına əsasən Prezident mükafatına layiq görülən İsmayıl İsmayilov Prezident mükafatını təqdim edərək təbriklərini çatdırmışdır. Muxtar respublika rəhbəri Texnologiyalar Parkının təməlini atmış, tikintinin keyfiyyətlə aparılması və tələblərə uyğun qurulması barədə tapşırıqlar vermişdir.

Ulu öndərimizin müqəddəs adını böyük qürur və layəqətlə daşıyan Hərbi Lisey tədrisin və təlim-təربiyənin yüksək keyfiyyəti, məzunlarının uğurları ilə seçilir. İyunun 17-də Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin 21-ci buraxılışı münasibətilə tədbir keçirilmiş, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbov tədbirdə iştirak etmişdir.

Ali Məclisin Sədri liseyin növbəti buraxılış mərasiminin Vətən müharibəsində qazandığımız böyük tarixi Qələbə ilə qeyd olunduğunu, Qələ-

bi-texniki təminatı ilə yanaşı, həm də dövlət-xalq-ordu birliyi, əsgər və zabitlərimizin yüksək döyüş qabiliyyəti və vətənpərvərliyi nəticəsində qazanılmışdır. Bütün bunlar, heç şübhəsiz ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasi xəttinin bəhrələridir.

Ali Məclisin Sədri demişdir: **“Dahi şəxsiyyətin müəyyənləşdirdiyi yolun ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurlu davam etdirilməsi qüdrətli Azərbaycan Ordusunu formalaşdırmışdır. Müstəqillik illərində ümummilli liderin qəbul etdiyi mühüm tarixi qərarlardan biri də Naxçıvanda hərbi məktəbin yaradılması olmuşdur. Əgər Sovetlər Birliyi dövründə yaradılan hərbi məktəb ölkəmizin gələcək müstəqilliyinə hesablanmışdırsa, 1998-ci ildə Naxçıvanda hərbi məktəbin yaradılması isə müstəqil ordu qurulduğu sahəsində atılan mühüm addım idi. Ötən dövrdə hərbi məktəb ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin qayğısı ilə böyük inkişaf yolu keçmişdir. Fəxr edirik ki, Heydər Əliyev adına Hərbi Lisey müstəqil dövlətimizin ordu quruculuğu işinə öz layiqli töhfəsini verir. 56 kursantla fəaliyyətə başlayan liseyin 3 mindən artıq məzunu olub. Hazırda onlardan 2 minə yaxını Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində xidmət edir.”**

Muxtar respublika rəhbəri kursantlara müraciətlə zabit peşəsinin çətin və şərəfli peşə olduğunu, bu peşəni seçən hər bir gəncin qarşısında hərtərəfli ali hərbi təhsil almaq, peşəkar zabit kimi yetişmək və göstərilən etimadı doğrultmaq kimi mühüm vəzifələr dayandığını bildirmiş, bu yolda kursantlara uğurlar arzulamış, hərbi liseyin 21-ci buraxılışı münasibətilə bütün kursant, zabit və müəllim heyətini, tədbir iştirakçılarını təbrik etmişdir. Ali Məclisin Sədri liseyin əlaçı kursantlarına attestatları təqdim etmiş, zabit, müəllim və kursantları mükafatlandırmış, sonra təhsil ocağının rəmzi kötüyünə xatirə birkəsi vurulmuş, şəxsi heyət təntənəli marşın sədaları altında nizami addımlarla tribunanın önündən keçmişdir.

Liseyde yeni yaradılmış STEAM kabinetində kursantlar hazırladıqları mınaaxtaran qurğu, ağıllı hərbi baza, xətt izləyən və kəşfiyyət robotları, qaz sensoru, elektron tank, su səviyyəsini ölçən qurğuların modellərini Ali Məclisin Sədrinə təqdim etmişlər. Muxtar respublika rəhbəri müəllim və valideynlərlə də görüşərək vətənpərvər övladlar yetişdirdikləri üçün onlara təşəkkürünü bildirmişdir.

Naxçıvanda enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlərin davamı olaraq iyunun 18-də muxtar respublikanın ərazisində ilk dəfə olaraq Culfa rayonunda yeni Külək-Günəş

Arld 2-ci səhifədə

Hibrid Elektrik Stansiyası istifadəyə verilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibov bu münasibətlə keçirilən tədbirdə iştirak etmişdir.

Ali Məclisin Sədri istehlakçıları əlamətdar hadisə münasibətilə təbrik etmiş, stansiyanın qurulmasında əməyi olanlara təşəkkür edərək bildirmişdir ki, bu gün muxtar respublikanın inkişafının əsas hərəkətverici qüvvəsi elektrik enerjisində olan tələbatın tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilməsidir. Hazırda muxtar respublikada elektrik enerjisinə olan tələbatın 50 faizdən çoxu bərpa olunan enerji mənbələri hesabına ödənilir. Bu da imkan verir ki, həm əhalinin, həm də sənayenin və iqtisadiyyatın digər sahələrinin enerji təminatı davamlı olsun.

Ali Məclisin Sədri Çin Xalq Respublikası tərəfindən qrant layihəsi olaraq muxtar respublikaya verilən və alman əlavə avadanlıqlar hesabına 1,1 meqavat gücündə Külək-Günəş Hibrid Elektrik Stansiyası qurulduğunu qeyd etmiş, Çin dövlətinə və Çinin Azərbaycandakı səfirliyinə hörmət və ehtiramını bildirmişdir.

Sonra stansiyaya baxış olmuşdur. Məlumat verilmişdir ki, stansiyanın layihələndirilməsi və qurulması Energetika Xidmətinin mütəxəssisləri, tikinti-quraşdırma işləri isə “Gəmiqaya Holding” Şirkətlər İttifaqı tərəfindən qısa müddətdə və yüksək keyfiyyətlə aparılmışdır. Burada il ərzində 1,6 milyon kilovatt-saat elektrik enerjisi istehsalı nəzərdə tutulmuşdur. Culfa rayonunun Gölüstən kəndi yaxınlığında 3,3 hektar ayrılmış əkinəyararsız ərazidə kompleksləşdirilən 1,1 meqavatlıq yeni Külək-Günəş Hibrid Elektrik Stansiyası rayonda enerji tələbatının 10 faizdən çoxunu ödəyəcəkdir. Gələcəkdə yeni stansiyalar qurulduqdan sonra isə rayona kəndən enerji daşınmasına ehtiyac qalmayacaqdır. Stansiyada yeni iş yerləri də açılmışdır ki, bu da yeni mütəxəssislərin yetişməsinə, gələcəkdə digər stansiyaların yerli mütəxəssislər tərəfindən idarə olunmasına imkan verəcəkdir.

Ali Məclisin Sədri yeni qurulacaq Culfa yarımstansiyasının layihəsinə baxmış, işlərə başlanılması barədə tapşırıq vermişdir.

Həmin gün Ali Məclisin Sədri Culfa rayonunun Yaycı kəndinin içməli su təminatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı layihənin hazırlanması barədə tapşırıq vermişdir.

Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında imzalanan hərbi əməkdaşlıq haqqında sazişə əsasən 21-23 iyun tarixlərdə Naxçıvan Qarnizonu Qoşunları və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin idarəetmə orqanlarının birgə taktiki-xüsusi təlimi keçirilmiş, iyunun 22-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibov təlimi izləmişdir.

Təlimdən əvvəl uçuşa hazır olan “BAYRAQDAR-TB2” silahlı pilotsuz uçuş aparatına və döyüş raketlərinə, aparatın saxlanma imkanlarına baxış keçirilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibov Türkiyə Respublikasında pilotsuz uçuş aparatı sistemləri kursunu müvəffəqiyyətlə bitirən zabit və gizir heyəti ilə görüşmüş, xatirə şəkli çəkdirilmişdir.

Pilotsuz uçuş aparatının taktiki-texniki xassələri haqqında məlumat verilmiş, Ali Məclisin Sədri qoşunların idarə edilməsini təmin edən rabitə vasitələrinə və döyüş raketlərinin sax-

lanılma anbarına baxmış, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Mərkəzi Qərargahında Naxçıvan Qarnizonu Qoşunları və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin idarəetmə orqanlarının birgə keçirilən taktiki-xüsusi təliminin praktik fəaliyyətlərinin icrasını izləmişdir.

Bildirilmişdir ki, mərkəz fasiləsiz olaraq cari vəziyyəti izləmək, ordu komandanını və qoşunları əməliyyat şəraiti ilə məlumatlandırmaq, əmr və sərəncamlar əsasında qoşunları istiqamətləndirmək, qoşunların və düşmənlərini izləmək məqsədilə yaradılmışdır.

Taktiki-xüsusi təlimin planı ilə tanışlıqdan sonra təlimə start verilmişdir. Təlimin ssenarisinə əsasən Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun daxili şəbəkəsində yaradılmış videokonfransda təlimə cəlb olunan birləşmə və hissə komandirləri iştirak etmiş, əvvəlcədən göndərilmiş döyüş sərəncamına uyğun olaraq yaranmış vəziyyəti məruzə etmişlər.

Coğrafi analiz sistemi haqqında məlumat verilərkən bildirilmişdir ki, sistem dünya üzərindəki kompleks ictimai, iqtisadi, ekoloji və digər problemlərin həllinə əsaslanan, qərar vermə müddətlərində istifadəçilərə kömək etmək üçün irihəcmli coğrafi məlumatların toplanılması, saxlanılması, işlənilməsi, yenilənməsi, obyektlərin təhlili, sorğulanması və əks etdirilməsi funksiyalarını yerinə yetirən təchizat, proqram təminatı, coğrafi məlumat mənbələrinin məcmusudur. Ali Məclisin Sədri Coğrafi Analiz Sisteminin yaradılmasına görə heyətə təşəkkür etmişdir.

Sonra “Qarabağlar Dağı” təlim mərkəzində keçirilən artilleriya batareyasının taktiki təlimində atış mövqeyini tutmaq üçün hərəkətdə olan batareyanın düşmənin artilleriya atəsinə məruz qaldıqda göstərəcəyi praktik fəaliyyəti izlənilmişdir. Düşmənin müdafiə dərinliyimizə sızıb keçmiş kaşfiyyət diversiya qrupunun Daxili Qoşunların Əlahiddə Əməliyyat Briqadasının bölmələrinin pilotsuz uçuş aparatının köməyi ilə aşkar və məhv edilməsi üçün qarşılıqlı əlaqədə fəaliyyəti icra olunmuşdur. Ali Məclisin Sədri qərar qəbul edilmə, görünüş izləmə otaqlarına baxmışdır.

Muxtar respublikada sanitariya-epidemioloji xidmətin fəaliyyətinin yenidən qurulması, muxtar respublika ərazisində epidemioloji şəraitin yaxşılaşdırılması istiqamətində silsilə tədbirlərin davamı olaraq iyunun 24-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin yeni binası istifadəyə verilmiş, Ali Məclisin Sədri bu münasibətlə keçirilən tədbirdə iştirak etmişdir.

Bina ilə tanışlıq zamanı məlumat verilmişdir ki, zirzəmi ilə birlikdə 3 mərtəbədə ibarət olan mərkəzdə müasir şərait yaradılmış, yeni obyekt, ümumilikdə, 66 adda, 156 sayda müxtəlif müasir tibbi cihazlarla təmin olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibov mərkəzdə keçirilən tədbirdə çıxış etmiş, muxtar respublikada sanitariya-epidemioloji vəziyyətin qorunub saxlanılmasında səmərəli fəaliyyətlərə görə Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin kollektivinə təşəkkür etmiş, fəsilərə uyğun fəaliyyət proqramı hazırlanaraq təsdiq olunması, yerlərdə mütəmadi dezinfeksiya işləri aparılması, Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin tələbələrinin praktik fəaliyyətə

cehb edilməsi, gənc əməkdaşların işə götürülməsi, kurslar təşkil olunması, mütəmadi olaraq yoluxucu və parazitər xəstəliklərin profilaktikasının aparılması, Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin müvafiq ixtisasının Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinə hamiliyə verilməsi ilə bağlı tapşırıqlar vermişdir. Sonra 2-si Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzi, 7-si rayon şöbələri, 1-i Naxçıvan Şəhər Bələdiyyəsi üçün olmaqla, 10 avtomobilin təqdimatı olmuşdur. Ali Məclisin Sədri avtomobillərə baxmış və açarları təqdim etmişdir.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin böyük səylə qurduğu müstəqil dövlətimiz bu gün güclü orduya malikdir. Bu, ötən il Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 gün davam edən İkinci Qarabağ müharibəsində bir daha sübut olundu. Zəfərlə sona çatan müharibədə naxçıvanlı igidlərin də qəhrəmanlıq göstərmələri, 30 ilə yaxın davam edən işğala və haqsızlığa son qoyulmasında böyük hünər və rəşadət göstərmələri muxtar respublikada da ordu quruculuğu siyasətinin uğurla reallaşdırıldığını bir daha təsdiq etdi. İyunun 25-də – Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Günü ərfəsində Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun hərbi hissələri üçün yeni yaşayış və xidmət kompleksi istifadəyə verilmiş, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun İkinci Qarabağ müharibəsində iştirak edən hərbi qulluqçularına Azərbaycan Respublikası təliflərinin təqdimatı olmuş, qüsursuz xidmət edən hərbiçilərə mənəzillər verilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibov bu münasibətlə keçirilən tədbirdə iştirak edərək demişdir: “**Bu gün ölkə Prezidentinin ümummilli liderin yolunu uğurla davam etdirməsinin nəticəsidir ki, müstəqilliyimizin və dövlətçiliyimizin qarantı olan güclü ordumuz vardır. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da müdafiə təhlükəsizliyinin təmin olunması, hərbi hissələrin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, döyüş hazırlığının yüksəldilməsi və hərbiçilərin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Müstəqillik illərində muxtar respublikada 300-ə yaxın hərbi təyinatlı obyekt istifadəyə verilmiş, hərbi qulluqçuların və ailələrinin sosial-mişət şəraiti yaxşılaşdırılmışdır. Bu gün istifadəyə verilən yeni yaşayış və xidmət kompleksi, eləcə də təqdim olunan mənəzillər ordu quruculuğu tədbirlərinin tərkib hissəsidir. Muxtar respublikada hərbi qulluqçuların döyüş hazırlığı da artırılmışdır. Qarşıya qoyulan istənilən vəzifə və tapşırıqlar yüksək hərbi bəşirət, peşəkarlıq və vətənpərvərliklə yerinə yetirilir.**

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 15, 18 və 30 dekabr tarixli sərəncamları ilə 3-cü dərəcəli “Rəşadət”, “Azərbaycan Bayrağı”, 3-cü dərəcəli “Vətənə xidmətə

Ötən ayın ümumi mənzərəsi bir daha onu deməyə əsas verir ki, muxtar respublikamızda sosial-iqtisadi inkişaf, ordu quruculuğu, müdafiə qüdrətinin artırılması, insanların sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində aparılan işlər kompleks və məqsədyönlü şəkildə, uğurla həyata keçirilməkdədir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Naxçıvana növbəti səfərində dediyi kimi: “**Muxtar respublika hərəfərlər inkişaf edir və bu gün Naxçıvan ölkəmizin ən inkişaf etmiş bölgələrindən biridir. Əminəm ki, Naxçıvan bu liderliyi bundan sonra da saxlayacaqdır.**”

✎ Mehriban SULTAN
Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar jurnalisti

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Bilik Fondu və AMEA Naxçıvan Bölməsinin təşkilatçılığı ilə “Naxçıvan: tarixi, mədəniyyəti, təbii sərvətləri və müasir inkişafı” mövzusunda onlayn beynəlxalq konfrans keçirilib.

Konfrans giriş sözü ilə açan AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev ulu öndər Heydər Əliyevin 2002-ci il 7 avqust tarixli Sərəncamına əsasən Naxçıvanın hərtərəfli tədqiqi məqsədilə yaradılan Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsinin çox sayda yerli və beynəlxalq əhəmiyyətli konfranslara ev sahibliyi etməsindən, keçirilən tədbirlərin beynəlxalq səviyyəli əlaqələrin in-

“Naxçıvan: tarixi, mədəniyyəti, təbii sərvətləri və müasir inkişafı” mövzusunda konfrans olub

kişaf etdirilməsindəki önəmindən bəhs edib. Qeyd olunub ki, Türkiyə Cümhuriyyətinin Ərzurum Atatürk Universiteti, Samsun 19 Mayıs Universiteti, Qars Qafqaz Universiteti, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxtəlif elmi-tədqiqat institutları, Bakı Dövlət Universiteti, muxtar respublikadakı ali təhsil müəssisələri və AMEA Naxçıvan Bölməsi əməkdaşlarının iştirak etdiyi “Naxçıvan: tarixi, mədəniyyəti, təbii sərvətləri və müasir inkişafı” mövzusunda onlayn beynəlxalq konfrans tədqiqatçılarının Naxçıvanla bağlı araşdırmalarının beynəlxalq səviyyədə təhlilinə xidmət edir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli konfransda “Müstəqillik dövründə Naxçıvan Muxtar Respublikasında ədəbi proses” mövzusunda məruzə etmişdir. Mə-

ruzədə qeyd olunub ki, Naxçıvanda müstəqillik illərində həyatın bütün sahələrində inkişaf təmin olunmuşdur. Bu inkişaf və yüksəliş ədəbiyyat və mədəniyyətimizin zənginləşməsinə, təkmilləşməsinə, şübhəsiz, öz təsirini göstərmişdir. Alim 100 illik inkişaf yolu keçmiş “Şərq qapısı” qəzetinin Naxçıvan ədəbi mühitinin formalaşmasında və ədəbi prosesin inkişafında xüsusi rolu olduğunu diqqətə çatdırıb. Qeyd edilib ki, Naxçıvanda ədəbi yaradıcılıq nümunələri ilə yanaşı, yeni üslub təmayülləri də formalaşmışdır. Bu isə ədəbi proses və ədəbi mühit məsələlərinin yüksək inkişaf səviyyəsində olduğunu göstərir ki, bu da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri nin elm və mədəniyyətin inkişafına göstərdiyi diqqət və qaygının parlaq təzahürüdür.

Ərzurum Atatürk Universitetinin professoru Hüseyin Yurttaş “Naxçıvan Qarabağlar türbəsi və Anadoluda

əksi” adlı məruzəsində zəngin məzənlilik əməllərinə malik Naxçıvanın tarixi abidələri haqqında ətraflı məlumat verib, bu əməllərin Anadolu abidələri ilə oxşarlıq və eyniyyət təşkil edən məqamlarını təqdimat vasitəsilə konfrans iştirakçılarına nümayiş etdirib. Olduqca maraqlı mövzunu əhatə edən məruzədə Azərbaycan və Türkiyə arasında mədəni və mədəni bağların mənşəyinə nəzər salınıb.

Sonra AMEA-nın müxbir üzvü, professor Hacıfəxrəddin Səfərlinin “Naxçıvan şəhəri qədim və orta əsrlər dövründə Azərbaycanın mühüm mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi” və Ərzurum Atatürk Universitetinin professoru Kərəm Karabulutul “Qarabağ zəfəri və Qars-İqdır-Naxçıvan dəmir yolunun önəmi”, AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev “Azərbaycanın dövlətçilik tarixində Naxçıvanın yeri və roluna dair”

mövzusunda məruzələri dinlənilib.

Məruzələrdə möhtəşəm Qarabağ Zəfəri, bu qələbənin Azərbaycan, eləcə də mühüm strateji mövqeyə malik Naxçıvan üçün önəmindən, yaxın gələcəkdə fəaliyyətə başlayacaq Qars-İqdır-Naxçıvan dəmir yolu xəttinin hər iki qardaş ölkə üçün mühüm iqtisadi əhəmiyyətindən danışılıb. Qeyd olunub ki, əsas ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş inkişaf strategiyasının Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibov tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində muxtar respublikanın hərtərəfli inkişafına nail olunmuşdur. Naxçıvan Muxtar Respublikası bu gün milli dövlət quruculuğu prosesinin fəal iştirakçısı olub, ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin artırılması və intellektual potensialının gücləndirilməsinə dəyərli töhfələr verir.

Plenar iclasın ardından konfrans bölmə iclasları ilə öz işini davam etdirib.

AMEA Naxçıvan Bölməsinin
mətbuat xidməti

İctimai təhlükəsizliyin qorunması diqqətdə saxlanılır

Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyi iyun ayında fəaliyyətini qarşıya qoyulan vəzifələrin həyata keçirilməsi istiqamətində qurmuşdur. Bu dövrdə vətəndaşlar arasında hüquqi maarifləndirmə tədbirləri diqqətdə saxlanılıb, profilaktikaya geniş yer verilib.

Ay ərzində aparılan maarifləndirmə işləri nəticəsində əhalidən 2 avtomat, 1 pulemyot, 1 tapança, 1 TOZ-8, 1 qaz tapançası, 2 ov silahı, 2 tir silahı, 3 əl qumbarası, 3 süngü bıçaq, 7 xəzinə, 378 döyüş sursatı götürülüb. Hesabat dövründə

yetkinlik yaşına çatmayanlarla profilaktik işin təşkili də diqqətdə saxlanılıb, ümumtəhsil məktəblərində bir sıra məqsədyönlü tədbirlər görüldürək şagirdlərlə 40 görüş keçirilib. Görüşlər zamanı yetkinlik yaşına çatmayanlarla idmanın əhəmiyyəti, onun insan sağlamlığına müsbət təsiri, həmçinin sağlam həyat tərzini və yol hərəkəti təhlükəsizliyi qaydaları barədə maarifləndirici söhbətlər aparılıb.

İyun ayında polis sahə inspektorları da üzərlərinə düşən vəzifələrin yerinə yetirilməsinə məsuliyyətlə yanaşaraq

mülki hüquqi öhdəliklərin icrasından yayınan 4 nəfər barəsində axtarış işi açılıb, həmin şəxslərin hamısı tutularaq açılma göstəricisi 100 faiz təşkil edib. Nazirliyin Dövlət Yol Polisi İdarəsi tərəfindən 514 sürücülük vəsiqəsi, 321 dövlət qeydiyyat nişanı, 648 qeydiyyat şahadətnaməsi verilib, 50 nəqliyyat vasitəsinin ilkin, 630 nəqliyyat vasitəsinin təkrar qeydiyyatı aparılıb. Həmçinin ay ərzində ümumvətəndaş pasportu və şəxsiyyət vəsiqələrinin vaxtılı-vaxtında verilməsi də diqqətdə saxlanılıb, 972 nəfər ümumvətəndaş pasportu, 5177 vətəndaş şəxsiyyət vəsiqəsi ilə təmin olunub. Həmçinin nazirliyin "Səyyar xidmət"i tərəfindən vətəndaşlara göstərilən xidmət də davam etdirilib. Belə ki, Şərur, Babək, Şahbuz və Kəngərli rayonlarında 1376 vətəndaş şəxsiyyət, 100 vətəndaş sürücülük vəsiqəsi, 6 nəfərə məhkumluq haqqında arayış verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti

6 ay ərzində 193 nəfərə elektron imza sertifikatı verilib

Elektron imza – elektron məkanda imzalamı təmin edən və bütün beynəlxalq təhlükəsizlik standartına cavab verən tam təkmil imzalama vasitəsidir. Elektron hökumətin əsas atributlarından sayılan elektron imza muxtar respublikada da uğurla tətbiq edilməkdədir. Elektron imza, "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən informasiya təhlükəsizliyini təmin edən bir vasitədir.

Elektron imza sertifikatının tətbiqi və dövlət orqanlarında elektron xidmətlərin göstərilməsinin bir sıra üstünlükləri vardır. Belə ki, vaxta qənaət, məxfilik, rahatlıq, bütünlük, tanınma, işgüzar münasibətlərin və əlaqələrin tamamilə elektron formata keçirilməsini və vətəndaş-hökumət arasında elektron informasiya münasibətlərini təmin edir.

Muxtar respublika üzrə cari ilin ilk 6 ayı ərzində 78 dövlət qurumu, 38 hüquqi şəxs, 73 sahibkar və 4-ü vətəndaş olmaqla, ümumilikdə, 193 nəfərə elektron imza sertifikatı qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş

qaydada hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilib.

Elektron imzadan bütün vətəndaşlar, fiziki şəxslər, hüquqi şəxslər və dövlət orqanları istifadə edə bilərlər. Elektron imzanı almaq üçün qanunvericiliklə müəyyən olunmuş sənədlər Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyinə təqdim olunmalıdır. Sertifikat əldə etmək üçün ödəniləcək dövlət rüsumu dövlət qurumları üçün 58, hüquqi şəxslər üçün 72, sahibkarlar üçün 36, vətəndaşlar üçün isə 18 AZN təşkil edir, istifadə müddəti isə 3 ildir.

Qeyd edək ki, elektron imza və ondan istifadə qaydaları barədə ətraflı məlumatları www.rabite.nmr.az saytı vasitəsilə əldə etmək olar.

Azərbaycan Respublikasının qanunlarına əsasən elektron imza ilə imzalanan elektron sənəd əl imzası ilə imzalanan və möhürlənən sənədə bərabər tutulur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyinin mətbuat xidməti

Muxtar respublika ilə tanışlıq xoş təəssürat yaradıb

Ölkəmizin digər regionlarından olan sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin muxtar respublikaya səfəri təşkil olunub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi və Səhiyyə nazirliklərinin birgə təşkilatçılığı ilə ölkəmizin digər regionlarından olan 62 nəfər sağlamlıq imkanları məhdud şəxs yaradılan şəraitdən bəhrələnməklə, Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzində müalicə alıb, istirahət edib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi

Nazirliyin təşkilatçılığı ilə onlar üçün burada nahar süfrəsi ətrafında sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərdən ibarət "İnam" musiqi qrupunun konsert proqramı da təşkil olunub. Sonra qonaqlar muxtar

respublikanın turizm əhəmiyyətli məkanlarını, dini-mədəni abidə komplekslərini ziyarət ediblər. Səfər onlarda xoş təəssürat yaradıb, onlar göstərilən qayğı və yaradılan şəraitə görə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, muxtar respublikaya belə səfərlərin qarşılıq dövr ərzində də davam etdirilməsi nəzərdə tutulub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat xidməti

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyi əhalinin sağlamlığının qorunması və tibbi xidmətin səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində fəaliyyətini iyun ayında da davam etdirib, yoluxucu xəstəliklərin profilaktikası, ilkin səhiyyə xidmətinin yeni tələblərə uyğunlaşdırılması diqqət mərkəzində saxlanılıb.

Ötən ay Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi İnnovasiya və Təchizat Mərkəzindən xroniki böyrək çatışmazlığı olan xəstələr üçün dializ materialları və dərman preparatları, idarə olunan yoluxucu xəstəliklərin immunoprofilaktikası məqsədilə peyvənd materialları, şpris və işlənmiş şprisləri yığmaq üçün konteyner, Azərbaycan Respublikası QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzi tərəfindən Naxçıvan Muxtar Respublikası Yoluxucu Xəstəliklər Mərkəzinin QİÇS-lə Mübarizə Şöbəsinə reaktivlər, test və tibbi materiallar, dezinfeksiyaedicilər, dərman preparatları gətirilib.

Hesabat ayında tibb işçilərinin peşə bacarıqlarının yüksəldilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilib. 1 həkim-rezident Türkiyə Respublikasına, 1 həkim Bakı şəhərinə, 1 həkim və 1 rezident Naxçıvan şəhər tibb müəssisələrində iş yerində təcrübə keçmək üçün

göndərilib. Tibb Kollecinin 12 tələbəsi tibb müəssisələrinə hamiliyə verilib və Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin 356 tələbəsi istehsalat təcrübəsi keçməsi üçün tibb müəssisələrinə göndərilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin iş planına uyğun olaraq həkim və tibb işçiləri rayon mərkəzlərinin, qəsəbə və kəndlərin, eləcə də ucqar sərhəd və dağ yaşayış məntəqələrinin səhiyyə müəssisələrində yaradılan imkanlar hesabına ötən ay da əhalinin tibbi müayinəsini uğurla davam etdiriblər. Belə ki, Naxçıvan Diaqnostika Müalicə Mərkəzinin həkim briqadası Ordubad Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında 172 nəfəri, Naxçıvan Muxtar Respublika Xəstəxanasının həkim briqadası Kəngərli Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında 259 nəfəri hərtərəfli tibbi müayinədən keçirib.

Ötən ay Naxçıvan Şəhər Təcili

Əhalinin sağlamlığının qorunması başlıca amildir

Tibb Mərkəzinin çağırışçı həkimləri Culfa Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında aksiya təşkil ediblər. Aksiyada məqsəd sakinləri operativ şəkildə erkən müayinə, müalicə etmək, ekstremal və fəvqəladə vəziyyətlərdə ilkin tibbi yardım tədbirləri haqqında ətraflı məlumatlandırmaqdan ibarət olub.

Səhiyyə Nazirliyinin çoxprofilli həkim briqadası tərəfindən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətinin Qarıxış Rejimli Cəzaçəkmə müəssisəsində məhkumların hərtərəfli profilaktik tibbi müayinəsi aparılıb, 63 nəfər səyyar flüoroqrafiya müayinəsindən keçirilib.

Cəlil Məmmədquluzadə adına Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatının tədbiri olub.

Tədbir keçirilib

Təşkilatın sədri Yaşar Xəlilov çıxış edərək bildiriş ki, muxtar respublikada musiqi sənətinin inkişafı ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Məhz görkəmli dövlət xadiminin böyük qayğısı sayəsində 1978-ci ilin sentyabr ayında Naxçıvanda Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının səyyar plenumu keçirilib və ilk dəfə olaraq burada Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Naxçıvan Təşkilatı yaradılıb.

Vurğulanıb ki, bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatına böyük qayğı göstərilir, bəstəkar və musiqişünasların sənətkarlıq bacarımlarından inkişafı üçün hər cür şərait yaradılır. 1998-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin yaradıcı ziyalıları görüşündən sonra Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı Naxçıvan Təşkilatının fəaliyyətində də ciddi dönüş yaradılıb. Təşkilat muxtar respublikanın ictimai-mədəni həyatında yaxından iştirak edir, musiqi mədəniyyətimizin zənginləşməsi yolunda səyini əsirgəmir. Artıq diyarımızda tələbkar yaradıcılıq mühiti formalaşdırılıb. Naxçıvanın müasir bəstəkarları bir sıra maraqlı əsərlərin müəllifləri kimi tanınırlar. Onların

müxtəlif janrlarda yazdıqları əsərlər muxtar respublikamızdan kənar da müəlliflərinə böyük uğur gətirir.

Sonra Yaşar Xəlilov gənc bəstəkarlardan Hakim Məmmədova, Po-

lad Vəliyev və musiqişünas Ramiyə Məmmədovaya üzvlük vəsiqələrini təqdim edib. O bildiriş ki, Azərbaycanın dahi şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi təşkil etdiyi gənc bəstəkarlar arasında "Nizami Romans" respublika müsabiqə-festivalında iştirak etdiyinə görə ittifaqın üzvü Hakim Məmmədov Fəxrli fərmanla təltif olunub.

Onu da qeyd edək ki, Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinə həsr olunmuş Azərbaycan bəstəkarlarının romanslarından ibarət "Nizami Romans" və "Musiqi aləmi" adlı kitabların təqdimatı da keçirilib.

Sonda tədbir gənc bəstəkarların bir-birindən maraqlı ifaları ilə davam edib.

✎ Telli MƏMMƏDOVA

"Yay məktəbi"ndə şagirdlərə STEAM təhsili öyrədildi

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər Fondu və Həmkarlar İttifaqı Şurasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "STEAM yay məktəbi" uğurla başa çatıb.

Muxtar respublikamızda ilk dəfə təşkil olunan "Yay məktəbi"nin əsas məqsədi şagirdlərin STEAM ilə tanışlığı, yeni dərslərdə tədris olunan dərsləri daha asan mənimsəmələri, bu yeni metodun ana prinsiplərindən biri olan qrup şəkildə çalışmaq bacarıqlarını inkişaf etdirməkdən ibarət olub.

Ağbulaq İstirahət Mərkəzində təşkil olunan 4 günlük "Yay məktəbi"ndə şagirdlər innovativ təlim metodları kimi istiqamətlərdə biliklərini daha da genişləndiriblər. Təhsil Nazirliyi tərəfindən tədris mövzularına uyğun olaraq birinci

gün STEAM metodologiyaları, ikinci gün 3D modelləşdirmə və 3D çap, üçüncü gün lego modellərindən robotların hazırlanması, elektrik mühəndisliyi, sonuncu gün isə layihələrin hazırlanması proqramlaşdırma modulu, mikrobot platforması və mühəndislik dizayn dərsləri tədris olunub.

STEAM təlimləri vasitəsilə şagirdlər ilkin STEAM anlayışlarını, 3D printerlərlə işləmə üsullarını, fərdi şəkildə 3D printerləri işə salmağı və çapa start verməyi, öz fərdi modellərini tinkercard ilə hazırlamağı, bu biliklərin hər birini vahid bir layihə üzərində birləşdirməyi və bunları qrup şəkildə etməyi mənimsəyiblər.

Təlimi uğurla başa vuran şagirdlər təşkilatçılar tərəfindən "STEAM yay məktəbi"ndə iştirak etdiklərinə görə sertifikatla təmin ediliblər. "STEAM yay məktəbi" şagirdlər tərəfindən rəğbətlə qarşılanıb.

Növbəti "STEAM yay məktəbi" 13-16 iyul tarixlərində təşkil olunacaqdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidməti

tam orta məktəbin 11 qadın işçisini USM müayinəsindən keçirib. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ağciyər Xəstəlikləri Dispanserinin həkim briqadası isə Babək rayon Nəhrəm qəsəbəsi 1, 2 və 3 nömrəli, Naxçıvan şəhər 10 nömrəli tam orta məktəblərində IX, X və XI sinif şagirdlərindən 313 şagirdi səyyar flüoroqrafiya müayinəsində cəlb edib, xəstə aşkar olunmayıb.

COVID-19 xəstəliyinə qarşı profilaktika tədbiri olaraq iyun ayında 5 min 545 nəfərdə I tur və 4 min 92 nəfərdə II tur vaksinasıya aparılıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyi iyun ayı ərzində 23 nəfəri Mərdəkan qəsəbəsində yerləşən Mühəribə və Əmək Veteranları Pansionatına, 6 nəfəri Naxçıvan Əlillərin Bərpa Mərkəzinə, 2 nəfəri Naxçıvan Uşaq Bərpa Mərkəzinə reabilitasiya müalicəsinə və 1 nəfəri Bakı şəhərinə müalicəyə göndərib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidməti

Tarixin bütün dövrlərində bu qədim yurd yeri barədə yüksək fikirlər söyləndiyini oxumuşam. Göylərə boyverən möhtəşəm Soyuuq, Bəlgə, Fələkbaba, Əcnəvir dağları, füsunkar təbiəti, yeraltı və yerüstü sərvətləri, dadlı-təmiz meyvələri, görkəmli elm xadimləri ilə tanınan və ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin "Azərbaycanın incisi" adlandırdığı Ordubad bu gün özünün yeni inkişaf mərhələsindədir. Qədimliklə müasirliyin vəhdətini hər addımda gördüyümüz Ordubad şəhəri haqqında görkəmli adamlar, tanınmış səyyahlar, buraya gələn qonaqlar ən yüksək təəssüratlara malik olduqlarını dilə gətiriblər: Ordubadın şənini şeirlər yazılıb, mahnılar qoşulub. Həmin təəssüratların, həmçinin ordubadlıların dillər əzbəri olan mahnı və şeirlər bu yazını qələmə almağıma səbəb oldu.

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar incəsənət xadimi, gözəl şairimiz mərhum Hüseyin Razi bu qədim yurd yerini belə təəssüratla ifadə edirdi:

*Dağlarımda neçə əsrin qarı var,
Bağlarımda neçə fəslin bari var.
Təmiz arzu, böyük qayə, düz ilqar,
Mənə çatıb bu dövrədən hədiyyə.*

Ordubadda səfərdə olmuş amerikalı jurnalist və tədqiqatçı Peter Tassenin bu qədim bölgəyə verdiyi qiymət hər bir sakinə qürur doğurur: "Ordubadın gözəl mənzərəsi var. İnsanları çox qonaqpərvər və istiqanlıdır. Gözəl mənzərələr və müasir infrastruktur turistlərin diqqətini

İnsana təbiət mənzərələrindən çox dinclik bəxş edən ikinci bir gözəllik yoxdur. Çay kənarı, göl mənzərəsi, quşların məhəbbət sədası fonunda ağacların kölgəsi, yay aylarında belə diş göynədən bulaqların ətrafı... Bəzən, sadəcə, bir gilə su sırtısı belə insanı bütün stress və yorğunluqlardan arındırır, ruhunu təzələyir... Bu səbəbdən də, necə deyirlər, istirahət günlərinin xoş və mənalı keçməsinə istəyənlər, sağlamlığının qədrini bilənlər fürsət düşdükcə özünü hansısa bir təbiət abidəsinin qucağında tapır. Gərgin iş həftəsinin ardından ötən şənbə günü fürsət bilib özümüzlə ana təbiətin ağışına atmışdıq. Ordubadın təbiət gözəli Pəzməri şalaləsini ziyarətimizlə bağlı olduqca gözəl təəssüratlarımızı sizlə də paylaşmaq istədim.

Bəli, təbiətlə baş-başa qalmağ üçün yer seçimimiz Ordubadın baş tacı olan Pəzməri idi. Çünki bura təmiz havası, gözəl təbiət mənzərələri və ən əsası da şalalələri ilə zəngin turizm potensialına malikdir. Yəqin ki, bu yerlərin təbiət inciləri sırasında Pəzməri şalaləsinin füsunkar şöhrətini eşidib-bilməyən yoxdur. Bu təbiət gözəlini fotolardan, videolardan çox görmüşdüm. İndi isə, budur, həmin füsunkar gözəlliklə üz-üzəyəm.

Maraqlıdır, insan həyatında gözəl olan hər şey asan əldə edilmir. Bəlkə də, onu dəyərləndirən də məhz budur, elə Pəzməri şalaləsi kimi. Bu təbiət incisi kənddən çox da uzaqda deyil. Lakin irəlilədikcə qarşımızda sinə gərən sət dağların, qayaların yaratdığı çətinliklər yolu bir qədər uzadır. Başlangıcını 3 min metr yüksəklikdən götürən çayın insanlara bəxş etdiyi bu gözəl mənzərədən zövq almağ üçün avtomobillə dolanbac yollar qət etdik. Bəri başdan deyim ki, əgər buralara yolunuz düşərsə, sizi Pəzməri şalaləsinə iki yol aparacaq. Biri dağların zirvəsindən üzünə, digəri isə çay vadisi boyunca şalaləyə doğru uzanır. Biz qısa olsun deyər nisbətən çətin yolu seçib əgər irəlilədik.

Bu ünvanı əbəz yerə "Azərbaycanın incisi" Ordubadın "baş tacı" adlandırmırlar. Çünki

cəlb edir. Ordubad şəhərində yaradılmış infrastruktur, həqiqətən də, Qərbi Avropanın şəhərlərindəki kimidir. Tarixən strateji yer hesab olunan Ordubada səfər edən turist və tədqiqatçılara buranın qədim mədəniyyətini tanıtmag imkanı vardır. Ordubad şəhərində hazırda muzey kimi fəaliyyət göstərən tarixi Qeysəriyyə binası var. Tarixən bu regionda 3 belə Qeysəriyyə binası olub.

Digər iki Qeysəriyyə binası Səmərqənd və Təbrizdədir.

Bu gün valehedici Ordubad şəhəri Şərq aləminin canlı muzeyi hesab olunur. Avropa və Asiya arasında coğrafi və etnoqrafik əlaqəni təmin edən şəhər öz tarixini və ənənələrini qoruyaraq nəsildən-nəslə ötürür".

Burada yadıma gözəl şairimiz mərhum Elman Həbibin misraları düşür:

*Bu yerlərin sükutu da dinəndi,
Ordubadım dağlarıma güvəndi,
Dağların nəğməsinə Dübəndi
Çatdırıbdı əsrərdən bizəcən.*

"Günəş Ordubadın ulduzudur. O, behiştə verilən tərifi layiqdir. Huri-mələklərin gözüni onun Nəzərə dağı işıqlandırır". XVII əsr tarixçisi İsgəndər Münşiyə aid olan bu çox düzgün qənaətin izahına ehtiyac olmadığını düşünürəm və rayonun ən yaşlı sakini, öm-

bada yeni gözəlliklər bəxş edib. Camaatımız da sağ olsun ki, belə gözəlliklərə qiymət verməyi, onları qorumağı bacarırlar".

Doğma Ordubadın belə gözəllikləri Zərnigar Əliyevanı da ilhama gətirib:

*Böyük arzularla ucalmaqdasan,
Günəşə boylanıb parlamaqdasan,
Ey mənim ürəyim, canım Ordubad,
Şöhrət, şərəf, şənəm Ordubad!*

Ordubad şəhərinə xüsusi gözəllik verən, min bir zümrümə ilə axan Dübəndi çayı üzərində salınmış körpü və əyləncə yeri son illərin quruculuq ərməğanlarıdır. Burada düzəldilmiş süni şalalə əraziyə xüsusi yaraşır verib. Ordubadlı şair Hüseyn Əzimin poetik misralarını xatırlayıram. Şair bu gözəllikləri elə ustalıqla qələmə alıb ki, şairi oxuyarkən özünü o ünvanla hiss edirsən, gördüklərin qəlbinə bir təvətt bəxş edir:

*Hər yanın gül-çiçək, hər yanın çəmən,
Səndən həyat alır lalə, yasəmən.
Sən ki yaranışdan belə gözəlsən,
Yoxdur bərabərin Dübəndi çayı.*

Görkəmli ədəbiyyatşünas alim Firudin bəy Köçəri Ordubada bir ayrı cür qiymət verir: "Ordubadın ab-havası mötəddir. Özü də bağ-bağat içində basəfa yerdə vəqə olubdur. Ordubadın meyvələri və məhsulları az yerdə tapılır". Bu yurdda yetişdirilən meyvələr dünya sərgilərində çıxarılıb. Bağlar diyarı kimi də tanınan Ordubadda gözəl meyvələr yetişdirilir. Ötən əsrin sonlarında böyük həcmdə meyvə bağlarının kökünü balta çalınsa da, artıq yeni salınan bağlar bu itkini unudurmaqda, meyvəçiliyin şöhrətini özünə qaytarılmaqdadır. Ordubadın mətbəxi də özünəməxsusluğu ilə seçilir.

Şair Muxtar Qasımzadə də Ordubadla bağlı xeyli şeir qələmə alıb, buranı cənnətə bənzədir. Yaradıcı insanlar üçün ilham qaynağı olan bu yurd yerinin poetik lövhəsinə yaradıb.

*Cənnət adlı bir aləmə
Yeri düşmüş Ordubadın
Mis qayası döymə-döymə,
Naxış-naxış Ordubadın.*

Tarix elmləri doktoru, professor Teymur Bünyadov da Ordubadın əsrarəngiz təbiətinə vurulub. Ordubada yüksək qiymət verən alim yazır: "Ordubadda gözəlliklərdən doymursan, öz-özünə deysirsən: Ordubadı görməyən nə Vətən görüb, nə vətənpərvərlik görüb, nə də gözəllik duyub".

Belə təəssüratlar, şeirlər onlarla, yüzlərdir. Mən isə Teymur Bünyadova istinadən deyərdim ki, Ordubadı olduğu kimi görmək, onun gözəlliklərini duyub zövq almağ üçün bu torpağa qonaq gəlin!

Bahar ƏLİYEVƏ
"El həyatı" qəzetinin əməkdaşı

Gizli cənnət

bu mənzərənin, sadəcə, bir adı var: möhtəşəm. Pəzməriyə gəlmək üçün yollar nə qədər çətin olsa da, onun valehedici gözəlliyini gördükdə çətinliklə getdiyimiz yolların yorğunluğunu bir anda unuduc.

Bir neçə dəqiqədən sonra buludların hakim kəsildiyi dağların zirvəsindən o əsrarəngiz mənzərənin şahidi olduq. Yüksəklikdən durub seyr etdikdə uzaqdan da olsa, gördüyümüz bu ilk mənzərə bütün diqqətimizə hakim kəsildi. Dağların arasında "zülfünü" üzünə ağa sərən şalalə gördükcə doymayacağın füsunkar bir mənzərə canlandırdı gözələrimiz önündə. Bu məqamda sizə həmin ən keçirdiyim hissələrdən söz açmaq istərdim. Sözü açığı, ilk keçirdiyim həyəcan dolu hiss bu oldu; indiyədək bu yerlərə gəlib çıxmıdığma görə heyfəsiləndim. Sərt qayaların arasından yol tapıb özünü 30 metr aşağı atan suyun yaratdığı görüntüsü ilə "gizli cənnət"dir Pəzməri. Bura foto həvəskarlarını, təbiətdən zövq alanları özünə heyran qoyur. Buna gəlib öz gözələrinizlə şahidlik etdikdə tam əmin ola bilərsiniz.

Səfər əsnasında mənbələrdən maraqlanıb öyrənmişdim ki, dəniz səviyyəsindən 2100 metrədən yüksəkə gurlayan Pəzməri şalaləsi axının sürəti və su sərfi baxımından digər şalalələrdən fərqlənir. Ümumiyyətlə, Pəzməri Azərbaycanı ən böyük şalalələrdən biridir. Onun nisbi hündürlüyü, təxminən, 30 metrə yaxındır.

Dağların qoynundan üzünə ağa irəliləmək o qədər rahat olmasa da, bu təbiət gözəlinə bir an öncə qovuşmaq, onun narın damlalarından həzz almağ istəyi bizi məsafələri qısa zamanda qət etməyə ruhlandırır. İrəlilədikcə şalalə də, sanki bizi gözləyirmiş kimi, xoş sədası ilə insanları qoynuna səsləyirdi. Məsafələr azaldıqca onun heyranedicisi səsi bizə bir az daha yaxın gəlirdi...

Mümkün olan yerə qədər avtomobillə, ardınca dağların qoynu ilə uzun müddət irəliləyib, nəhayət ki, özümüzlə Pəzməri şalaləsinin ağışına atdıq. Səsi nə qədər gur olsa da, bu səsi insana hüzur verir. Budur, şalalənin gur səsi artıq daha aydın eşidilir. Təbiətin daha bir xoş melodiyası... Sözlə ifadə edilməsi çətin yox, mümkünsüz bir melodiya deyərdim...

Dəryəyə endikdə sarı qayaların ətəyindəki ağ libaslı bu gözəllik qarşısında heyretimizi gizlədə bilmədik. Az öncə, sanki ayaqlarımızın altında çağlayan şalalə indi qulaqbatırıcı səsi və hündürüyü ilə əzəmətli görünür. Bu heyranedicisi mənzərəni seyr edib, qayalarda əks-sədasını yüksəldən suyun melodiyasını dinlədikdən sonra birçə hiss duyularımıza hakim kəsilir: bu qədər yolu gəlməyə dəyər.

Bir məqamı da vurğulayım ki, havanın kifayət qədər isti olmasına baxmayaraq, kilometrərlə yol qət edən şalalənin suyu olduqca sərinir. Şalalə töküldüyü yerdə kifayət qədər dərinlikdə bir çuxur da yaradıb. Sərt qayalara çırpılaraq onlarla metr yüksəklikdən tökülən şalalənin çilğın suyu aşağı çatdıqda sakitləşib rahatlıq tapır. Buraya gələn hər kəs kimi biz də ətəyimizi çırmalayıb Pəzmərinin sərin suyunda rahatlıq tapdıq. Yüksək axın sürəti ilə ətrafa çilənən narın su damlalarının xəfif toxunuşunun bəxş etdiyi sərinlik və rahatlıq isə sözlə ifadə edilməyəcək bir hissirdir. Gözlə görünməyəcək qədər narın olan bu damlaların Günəşin şəfəqləri

ilə birləşib yaratdığı kiçik göy qurşaqlarından həzz almamaq isə mümkün deyil.

Qeyd edim ki, Pəzməridə eyniadlı böyük şalalədən başqa bir neçə kiçik şalalə də mövcuddur. Bu şalalələr ərazidə olduqca füsunkar mənzərə canlandırır. Onlardan biri elə Pəzməri şalaləsindən bir qədər yuxarıda çağlayır. Pirləvəri görünüşü ilə diqqətəçəkən bu şalalə Pəzməri çayının ən bol sulu qəbul olan Qaplançayın üzərində yerləşdiyindən bölgənin sakinləri tərəfindən "Qaplan şalaləsi" adlandırılır. Bu adın özü də diqqətəçəkkidir. Çünki bu ad nadir fauna nümunələri ilə seçilən, bəbirlər, dağ keçiləri, mufionlar diyarı Ordubad dağlarında həm də vaxtilə qaplanların çox olması ilə əlaqələndirilir.

Onu da qeyd edim ki, yaxın aylarda bura yolu düşənlər daha abad Pəzmərinin şahidi olacaqlar. Kəndin yolları yenidən qurulur, burada turizm guşələri yaradıdır. Bütün bunlar Pəzmərinin turizm imkanlarını daha da artıracaq. Kənddə həmsəhbət olduğum yaşlı sakinlərdən birinin də dediyi kimi, heç vaxt ağılınıza gəlməzdi ki, bu uca dağların qoynunda mürəkkəb relyefə malik bu ərazilərdə nə vaxtsa dağların bağı yarılacaq, kəndə müasir asfalt yollar salınacaq.

Yaz və yay aylarında muxtar respublika sakinləri deyil, digər bölgələrdən də çoxsaylı qonaqlar təşrif buyurur buraya. Təbiətdən zövq alaraq istirahət etmək istəyənlər üçün bura ideal məkandır. Bir sözlə, Ordubadın bu "gizli cənnət"i şalalələri və ətraf mənzərələri ilə bu ünvanla gələn hər kəsi ovsunlayır. Bu cənnətin seyrinə düşmək istəyirsinizsə, mütəlləq siz də təşrif buyurun.

☘ Gülcəmal TAHİROVA

İtmişdir
Seyidova Nərimin Fazil qızının adına Naxçıvan Tibb Kolleji tərəfindən verilmiş AA-088706 nömrəli diplomun içərisindəki itdiyindən etibarsız sayılır. ***
Abbasov Emin Heydər oğlunun adına olan sürücülik vəsiqəsinin itdiyindən etibarsız sayılır. ***
Babək rayonunun Yarımcı kənd sakini İsmayılov İsmayıl Həsən oğlunun adına olan JN-59^A inventar nömrəli "Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şahadətnamə" itdiyindən etibarsız sayılır.

SƏRQ qapısı

Baş redaktor:
MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 14.

Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Ceyhun Məmmədov

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və
Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 1500. Sifariş № 549